

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Strada Iuliu Maniu Nr. 36.

Cenzurat.

MARILE SERBĂRI DELA SIBIU

— Prezidate de M. Sa Regele. —

Oricine urmărește cu simpatie și interes real dezvoltarea noastră religioasă de după războiu, va constata cu mulțumire linia ascendență a Bisericii ortodoxe în toate domeniile.

Suntem în plină desfășurare a virtualităților românești, cari se afirmă printr'un minunat curent de întoarcere la Hristos, ce străbate viața populară, prin înălțări de splendide biserici — adevărate catedrale, — și prin citorii impresionante ca aceea din Reghinul doctorului Eugen Nicoară.

În seria lor intră acum și marea faptă dela Sibiu: sfințirea pietrii de temelie a palatului în care se va adăposti glorioasa Școală Normală „Andrei Șaguna”.

Importanța culturală și națională a acestei instituții, condusă de Biserica timp de aproape un veac și jumătate, este covârșitoare. Și de aceea, tradiția ei atât de bogată, trebuie să rămână și în viitor unul din marile suporturi ale culturii românești de dincoace de Carpați.

Semnificația praznicului se desrind admirabil din următoarea chemare adresată clerului și poporului de către I. P. S. Mitropolit Nicolae:

„Cu sufletul plin de bucurie facem cunoscut iubitelui nostru cler și popor, că în ziua de **Sâmbătă 6 Octomvrie a. c.** va avea loc solemnitatea așezării și sfințirii pietrii fundamentale a clădirii celei nouă pe seama Școlii Normale „Andrei Șaguna” din Sibiu.

Inceputurile acestei școli datează din anul 1786, când a luat ființă în cetatea Sibiului vechea școală de dascălie, cu ale ei „cursuri de dedagogie”. Pornită din acest modest început, Școala Normală, alături de Seminarul teologic cu care a viețuit împreună până la 1919, s'a dovedit neconținut ocrotită de iubirea și purtarea de grijă a înaintașilor Noștri, iar învățătorii crescuți de ea, împreună cu preoții ieșiți din Seminar, au deschis drum de lumină în viața apăsată a credincioșilor noștri dreptmăritori din Ardeal, întărindu-i în dragostea de lege și de limbă, și pregătindu-i sufletește pentru marea sărbătoare a întregirii politice-naționale a neamului nostru. Acest drum de lumină dealungul alor aproape 150 de ani îi asigură dreptul la stima și recunoștința tuturor Românilor.

Când înainte de aceasta cu 15 ani și-a început epoca nea-târării, ieșind din vechile ei legături cu institutul nostru teologic, Școala Normală „Andrei Șaguna” a fost adăpostită, până astăzi, în cazarma cu nume simbolic „Avram Iancu”, ce i-a fost

pusă la îndemână, cu multă generozitate, de Ministerul Apărării Naționale.

Eram mahnit însă în sufletul meu, că un institut de învățământ cu o vechime atât de mare și cu merite atât de covârșitoare pentru luminarea și întărirea în credință a poporului nostru, se nevoiește în casă de împrumut. Și am făcut rugăciuni către bunul Dumnezeu și am pus stăruințe neconținute pe lângă bărbații iubitori de neam, să ne ajute, ca cel puțin aniversarea de 150 de ani a acestei școli ortodoxe și naționale, să o putem prăznui în casa proprie.

Și iată acum mahnirea noastră se preschimbă în mare bucurie, pentru că Dumnezeu ne-a ascultat rugăciunea și stăruințele DVoastre sunt răsplătite.

Măritul Guvern al Țării în frunte cu dl Gh. Tătărescu, Președintele Consiliului de Miniștri, apreciind cu caldă înțelegere trecutul însemnat al școlii noastre, cu toate greutățile zilei, ne-a întins ajutorul său la începerea clădirii. Acest ajutor ne este cu atât mai prețios și mai vrednic de profunda noastră recunoștință, cu cât ne sunt mai bine cunoscute greutățile financiare prin care trece statul nostru.

Această veste bună o tri-

„Este adevărat, că orice pedeapsă deocamdată pare o pricină de întristare, și nu de bucurie; dar pe urmă aduce, celor ce au trecut prin școala ei, roada dătătoare de pace a neprihăririi.

Evrei, 12, 11.

mitem iubitelui cler și popor, și vrem ca ziua de Sâmbătă în 6 Octomvrie, când vom face sfințirea temeliei noului edificiu, să fie cu adevărat un praznic al luminei și recunoștinței pentru sfânta noastră biserică.

Și pentru ca bucuria noastră să fie deplină, fac cunoscut tuturor, că însuși Majestatea Sa iubitul nostru Rege Carol al II-lea, cu Măritul Său Guvern, va lua parte la aceasta solemnitatea și cu Inalta Sa prezență va pecetlui slava Școlii Normale, care poartă numele marelui reorganizator al ei, fericitul arhiepiscop și mitropolit Andrei Șaguna.

Așadar Vă invităm pe toți: învățători cari ați primit ungerea la această vatră de lumină;

preoți cari v'ați înfrățit cu ea în munca Voastră pastorală;

credincioși cari V'ați îndulcit sufletește din comoara învățurii de carte românească și creștinească ieșită de aici, să luați parte cu toții la praznicul zilei din 6 Oct. c. aici la Sibiu.

Prea Cucernicii protopopi și Cucernicii preoți sunt poftiți a lua parte în număr complet, a îndemna pe credincioși să participe cât mai mulți, organizând călătoria lor, la praznicul culturii prezidat de Majestatea Sa Regele nostru”.

FOILETON

Generalități asupra Sfintei Scripturi.

(Urmare)

V. Vechiul Testament în fața criticii raționaliste.

Se face mult caz și de împrejurarea, că în Deuteronom se vorbește despre un singur loc cult, iar în Sevitic despre o lege specială a jertfelor, în timp ce în practica postmozaică găsim mai multe locuri de cult și diferite legiuiri pentru jertfe. Concluzia: „Pentateuhul nu poate fi de originie mozaică”.

Obiecțiunea critică corespunde realității. Concluzia însă este prematură. O practică diferită de legea mozaică, nu exclude existența acesteia, cu toate că nu se poate nega tăria cu care s'au impus dispozițiile „Legii” în viața religioasă a poporului.

Avem însă de-a face o distincție între jertfele private și publice. Pentru primele, anticitatea nu pretinde un anumit loc. Pe de altă parte împreju-

rările politice în timpurile următoare lui Moise, de multeori sunt atât de critice, încât pretențiile „Legii”, nu pot fi satisfăcute. În caz de lipsă jertfa este primită și în afară de locul stabilit pentru jertfă.

Oficial localitatea în care se află „siciul legii” este centrul cultic. Dar de câteori până la zidirea templului Solomonice este mutat „siciul legii”. Chiar după zidirea marelui lăcaș de închinare, centralizarea cultului rămâne o problemă deschisă, câtă vreme imediat după moartea lui Solomon poporul se separă în două regate, cari de multeori nu trăiesc în raporturi de bună vecinătate. Conducătorii vieții religioase din Israil nu mai pledează pentru centralizare a cultului în Ierusalim. Odată rupte legăturile politice cu acest centru, încetează și contactul spiritual. Rând pe rând Sicheumul și Samaria adăpostesc monoteismul din Israil amenințat de idolatria regiilor desfrânați și de păgânismul assirian.

Promisiunea se continuă în casa lui David. Regatul Israil cade pe planul al doilea. Începutul robiei assiriene îi pune sfârșit. Mai reappare în istoria sfântă în formația mixtă a Samariei, care vrea să-și aducă contribuția la rezidirea templului Solomonice prin Esdra, dar este împiedecat.

Și regatul Iuda, între timp trece prin vitrege împrejurări politice, cari nu-i permit o aplicare integrală a Legii. O seamă de regi răi pur și simplu închid templu, decretând sau absoluta libertate religioasă, sau impunând poporului sub influința streină un cult păgân. Adevărurile credinței într'un singur Dumnezeu, trăesc însă în conștiința mulțimii, și în cărțile legii, ascunse cu grije de servii altarului dinaintea privirii persecutătoare. Așa se explică bucuria cea mare când după o serie de regi răi, prin venirea lui Iosia, porțile templului sunt redeschise și din ascunzători necunoscute, este scos la iveală Deuteronomul. Numai existența unei conștiințe monoteiste și amintirea Legii în care este codificată această credință, explică bucuria mulțimii la găsirea Deuteronomului. Dacă această carte ar fi opera lui Iosia, sau a unui contemporan al lui, inexplicabile rămân pentru noi toate cele relatate.

În fine ultimul argument critic împotriva mozaicității Pentateuhului este reforma cultică întreprinsă de Esdra. Mai multă putere de convingere n'are nici acest argument, cu condiția ca textul c. Esdra—Neemia să nu fie mistificat. Din propria lui carte știm că Esdra revenind în patrie în fruntea

Serbarea hramului la biserică ortodoxă română din Căianu.

În ziua de 8 Septembrie parohia ort. română din Căianu, și-a serbat tradiționalul hram al ei.

Pe la ora 9 a. m., se începe Utrenia, servită în sobor de pr. Ioachim Pop-Bărâi, Teodor Drăgoiu-Suatu, și Ioan Lazar din loc.

Un preot — într'un colț de lângă sf. altar, face mărturisirea credincioșilor — bărbați și femei, cari urmasă se împărtășesc la Sf. Liturghie.

Sf. Liturghie se slujește afară, la altarul anume improvizat din verdeață, împodobit cu icoane din biserică, cu flori și cu covoare românești.

La Priceasnă a predicat pr. prot. N. Vasiiu, vorbind în legătură cu însemnătatea zilei, despre cele 3 virtuți cardinale-morale: înțelepciunea, bărbăția și cumpătarea.

În timpul potrivit pr. T. Drăgoiu,

împărtășește credincioșii cari s'au mărturisit la Utrenie.

După terminarea predicii și încheierea Sf. Liturghii s'au slujit Taina Sf. Maslu, la care deasemenea a asistat tot poporul, care la urmă a fost uns cu untul de lemn.

În tot timpul ungerii corul tineretului din comuna Bărâi, a cântat foarte frumos, mai multe versuri religioase, ca: „Cruce sfântă“, „Marie, Marie“, etc.

Printre sutele de creștini adunați din parohiile din jur, am remarcat prezența unui număr frumos de intelectuali. Și anume: d-na prof. N. Vasiiu-Cluj, dl prof. ing. Th. Filipescu — cu d-na — Suatu, d-na pr. Ioachim Pop-Bărâi, d-na pr. T. Drăgoiu-Suatu, dl preot reformist Osvăth-Căianu, dl not. pens. Vaida-Căianu, dl J. plut. I. Jinaru-Suatu, etc.

Pr. T. DRĂGOIU

Un praznic în parohia Fărău.

Cu o nerăbdare fără seamăn, credincioșii din parohia Fărău au așteptat ziua de 16 Septembrie — Duminică — zi în care s'a făcut sfîntirea unui rând de vestminte și patru prapori.

Neconținut mă muncea gândul înnoirii acestor odoare, dar teama de a nu putea aduna suma de aproape 8000 Lei, în aceste vremuri de cumplită mizerie și barbar materialism, mă făcea să șovăesc. Totuși am început, cu cuvântul, insistent, și imediat am cules rodul cuvântului: d-na Cornelia Neamțu, văduva învățătorului I. Neamțu a cumpărat 2 prapori în suma de 1900 Lei, credinciosul Ilie Botezan unul, iar al patrulea — la care subsemnatul am contribuit cu 300 Lei — din colectă. Jumătate victoria era câștigată. Timp de o lună, cu aceeași insistență, în biserică, în afară de biserică, m'am străduit și am putut aduna suma necesară vestmintelor funebre — începutul l-am făcut tot cu cu 400 Lei. Ziua sfîn-

țirii am fixat-o pentru 16 Septembrie c., și am invitat pe pr. protopop Romul Popa din Luduș, preoții aparținători cercului religios și F.O.R.-ul.

O zi de vară târzie a mărit porțiile serbării. La ora 8½ am început slujba în sobor, iar la 9 sosește și pr. protopop, luând loc în fruntea soborului. La priceasnă vorbește pr. Nicola despre: „Lepădarea de sine“, predică frumoasă, sorbită de mulțimea înghesuită între bătrânele bărne. Sub cerul liber urmează sfîntirea apei și a odoarelor celor noi. Cuvântarea pr. protopop în care a preamărit fapta creștinească, merită să fie încrestată pe răbojul cuvântărilor alese rostite cu aceste ocazii.

La ora 3 p. m., Vecernia urmată de conferința dlui Alexandru Nap, dir. șc. din Spălnaca, membru al F. O. R.-ului din Luduș. Conferința de sub titlul: „Dărnicia creștinului (român) pentru biserică de-alungul secolelor“, a fost foarte potrivită. Con-

ferențiarul a evocat pe Neagoie și Doamna Despina (Milița). Pr. protopop face apologia F. O. R.-ului, numind această asociație: cruciada credincioșilor mireni din România pentru intronarea și triumful crucii

și credinții străbune. Preotul local face apoi încheierea mulțumind oaspeților pentru străduință și poporului pentru creștineasca faptă, care se va înscrie cu litere de aur în cartea de aur a vecinicii. Pr. A. E.

Mirmidonii de pe Târnave.

Tinerii moseniori dela „Unirea“ — organul mitropoliei greco-catolice din Blaj — vor cu orice preț să știe toată lumea, că dumnealor sunt și rămân adversarii ireductibili ai ortodoxiei. Prezența ei în lume și mai ales aici în Ardeal le dă insomnii permanente, dezvoltarea ei rapidă îi sufocă, expansiunea ei misionară le provoacă dureroase sincope în serie.

Și la o asemenea temperatură imprecățiile curg nemiloase, fetide ca apele Târnavei, în capul nesuferitului dușman care este Biserica ortodoxă.

Spectacolul, ce-l oferă clarismii imberbi este penibil, căci ține de domeniul patologiei confesionale. Ce poate fi mai tragic pentru niște redactori, cari își zic profesori de teologie, de cât să-i vezi posedați de instinctele unui primitivism dezolant, care sfidând comandamentele elementare de logică și bun simț, cultivă cu voluptate bolnavă invectiva grosolană, împotriva unei instituții creștine și naționale a Țării.

Când îi faci atenți să-și tempereze dialectica de periferie față de Biserica dominantă, atributul îi tulbură cumplit și-l declară repede „zorzozană constituțională“. Dar ce te faci atunci cu calificativul „națională“ dat Bisericii greco-catolice tot de Constituție? Iată dilema afurisită!

Ilustrisimii se supără grozav, că Biserica dominantă face apostolat în Someș și Maramurăș, câștigând suflete pentru Hristos, și încă cu ajutorul unor preoți modești și călugări umili, fără titluri doctorale. Ce crimă religioasă, mai mare decât cele catolice din veacul XVIII-lea împotriva noastră! Și totuși, în același număr de gazetă citim: „dorința lor (sc. a ortodocșilor) de a ne vedea și pe noi

cei un milion și jumătate de uniți, trecuți la pravoslavie, — e explicabilă. E firesc prin urmare, să facă încercări pentru realizarea acestui dor“.

Admirați-le logica jalnică!

Tot dumnealor fulgeră împotriva directorului dela salinele din Șugatag, aruncându-i epitetul de „pirat“, pentru că s'a pus la dispoziția unor lucrători, cari doreau să treacă la religia ortodoxă. Și strigă în gura mare „prozelitism revoltător“ anchetă, deștituire etc. De ce? Fiindcă, pretind dumnealor, slujbașii Statului n'au voie să susțină religia neamului. Câtă îndrăzneală!

Dar să nu disperăm, căci tot ei scriu cu bucurie angelică: „la trecerea Preasf. Alexandru prin satele de pe linia Baia-Mare-Copalnic s'au tras clopotele și la bisericile ortodoxe“. Ah, clopotele „bizantine“, ce glas dulce aveau atunci! Și ce ditirambi pentru slujbașul Statului primpretorul St. Pop, care a însoțit pretutindenii pe Preasfințitul! Aici deci, laude „devotatului agrist“, care nu se compară cu piratul de Bulat dela Șugatag!

Nimic nu agită însă mai mult pe întreprizii spădasini de carnaval decât opera P. Sf. nostru Episcop Nicolae. Aici, vulgaritatea lor atinge superlativul. Când o țară întreagă, în frunte cu Regele Țării, omagiază vasta operă culturală și națională realizată în eparhia Clujului, ce mai contează insultele înăcriților calomniatori dela Blaj?

De sigur prea puțin pentru demnitatea ortodoxă, și poate prea mult pentru reputația știrbită a Bisericii Unite.

„Nu te lăsa biruit de rău, ci biruieste răul prin bine.“ Romani, 12, 12.

unei părți a poporului încă pe rezidirea templului și a zidurilor cetății, având concursul lui Neemia și a profeților Zaharia și Maleachi.

Noul templu se inaugurează prin citirea Legii și instituirea cu strictetă a tuturor dispozițiilor privitoare la cult. Esdra uu introduce nimic nou, ci este un executor fidel al testamentului lui Moise. El este convins că toate suferințele națiunii sale au a se atribui multelor abateri dela prescriptele „Legii“ care nu este o operă omenească ci Dumnezeuiască.

Lui îi revine marea misiune istorică de a aduna toate cărțile sfinte ale națiunii sale, și de a le codifica într'o singură opera uriașă. Din aceasta națiunea iudaică își ia seva de viață pentru timpurile viitoare.

Așadar concepția tradițională despre originea Pentateuhului în special și a Vechiului Testament în general rămâne în picioare. Că ici colo găsim inexactități, contraziceri cu descoperirile științelor moderne nu trebuie să ne mire, vechimea ei justifică totul, iar noi nu putem avea pretenția a fi absolut clar văzători.

Construcția critică întâmpină atâtea greutăți încât singură se destramă.

Dacă profeții sunt creiatorii monoteismului iudeu, cum se explică faptul că cei mai vechi dintre ei, precum Osea, Amos vorbesc despre existența credinței într'un Dumnezeu moșii și stramoșii lor?

Dacă nu este Moise autorul Legii de ce în cele mai vechi cărți ale Vechiului Testament legile fundamentale ale religiei iudaice sunt reduse la Moise?

Dacă codicele preoțesc este o operă a exilului, cum se explică posibilitatea aplicării lui fără murmur din partea poporului? E atât de complexă această lege încât imposibil să fie aplicată în atari împrejurări.

Iată numai câteva întrebări cărora critica cu greu le va putea răspunde. Și cu cât vom căuta să pătrundem mai adânc în amănuntele ipotezelor critice cu atât vom descoperi mai multe lacune.

(Va urma)

Prof. G. L. MUNTEANU

Cetiți și răspândiți „Viața Ilustrată“

La **Librăria Eparhiei ort. din Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 6**, se află de vânzare următoarele cărți:

	Lei
<i>Dela leagăn până la moarte</i> , predici, 225 pag. 1929	80
<i>O mie de pilde pentru viața creștină</i> , 325 pag. 1929	150
<i>Taina pocăinței și intelectualii</i> , 26 pag.	15
<i>Unificarea org. noastre bisericesti</i> , 54 p.	10
<i>Veniți la Hristos</i> . Predici la toate Duminicile, 288 pag. 1926	100
<i>Calea Ostașilor Domnului</i> , predică, 17 p.	25
Constantinescu O.: <i>Sentimentul religios în lit. poporană</i> , 44 pag.	25
Constantinescu Al. N.: <i>Sectologie</i> . Combaterea sectelor din România și istoricul lor, 192 pag. 1929.	100
„ <i>Sfânta liturghie explicată</i> , 64 p.	20
„ <i>Biblia și știința</i> , 32 pag. 1928.	25
Constantinescu-Iași P. Dr.: <i>Arta și creștinismul</i> , 55 pag. 1926.	30
Cosma A. C.: <i>Biblia și știința</i> , 43 pag. 1929	20
Costea Tr.: <i>Ce trebuie să faci ca să te mântuești?</i> 44 pag.	20

Expediția se face prompt și cu îngrijire prin colet postal contra cost sau cu ramburs. La prețurile de cost se mai adaugă și spesele postale.

Frăția Ortodoxă Română (F. O. R.) Cluj.

Comitetul central de direcție invită pe membrii asociației cum și pe toți bunii români ortodocși la

Cel dintâi congres general anual al „*Frăției Ortodoxe Române*”, care va avea loc la Sibiu în Teatrul orașenesc, în zilele de 27, 28 și 29 Octomvrie 1934, cu următorul

PROGRAM:

Ziua de 27 Octomvrie, ora 4 d. m.: 1. Ședința Consiliului general al Asociației în aula Academiei teologice;

Ora 6 d. m.: 1. Slujba privegherei și 2, mărturisirea membrilor, cari vor să se împărtășescă a doua zi.

Ziua de 28 Octomvrie, ora 9 dim.: 1. Liturghie arhierescă în Catedrala Mitropolitană; 2, împărtășirea membrilor asociației de către I. P. S. Mitropolit Nicolae cu taina sf. cuminecături; 3, chemarea Duhului Sfânt;

Ora 11 dim.: Deschiderea congresului general în Teatrul Orașenesc.

1. Cuvântul Președintelui.
2. Cuvântul P. S. S. Chiriarhilor.
3. Salutul autorităților, al societăților religioase și culturale românești.

4. Constituirea biroului și alegerea Comisiunilor (pentru înscriere de membrii, propuneri etc.);

Ora 1 d. m.: Masa frățască în sălile restaurant. Boulevard;

Ora 5 d. m.: Conferință publică despre *Autonomia Bisericii*, ținută de către dl Nic. Colan, Rectorul Academiei Teologice, în sala Teatrului Orașenesc;

Ora 9 d. m.: Concert religios în Catedrala Mitropolitană, sub conducerea maestrului T. Popovici.

Ziua de 29 Octomvrie, ora 8 dim.: Liturghie arhierescă în Catedrala Mitropolitană;

Ora 10 dim.: 1. Ședință publică în aula Academiei Teol.;

2. Citirea raportului general;

3. Rapoartele comisiunilor;

4. Propuneri (cari trebuie prezentate în scris, cu 8 zile înainte de congres, comitetului de direcție, Cluj, Palatul Episcopesc);

5. Votarea motiunii;

6. Închiderea congresului.

Ora 3 d. m.: 1. Pelerinaj la mormântul Mitropolitului Andrei Șaguna dela Rășinari;

2. Parastas și cuvânt de pomenire.

În vederea actului solemn al împărtășirii colective cu taina sf. cuminecături în Catedrala Mitropolitană, membrii asociației noastre sunt rugați a se pregăti sufletește încă de acasă.

Cu ocazia congresului, secția Sibiu a F. O. R. organizează în aula Academiei Teologice o expoziție a *cerții românești din Ardeal* din cele mai vechi timpuri și până azi.

Deodată cu congresul general al F. O. R.-ului, se vor întruni tot la Sibiu și celelalte două mari societăți ortodoxe, anume: „*Asociația Clerului Andrei Șaguna*” și *Societatea „Sf. Gheorghe”* a tineretului.

Conducerea centrală a intervenit la Direcțiunea generală a C. F. R. pentru obținerea reducerii de 75% cu ocazia congresului nostru. Rezultatul va fi comunicat prin ziare.

Cluj, la 27 Septemvrie 1934.

Secretar general:

I. MATEIU.

Președinte general:

SEXTIL PUȘCARIU.

Conferințe preoțești și cercuri religioase.

Cerc religios în parohia Soporul-de-Câmpie.

În ziua de 29 August a. c., s'a ținut cerc religios în parohia Soporul-de-Câmpie.

La acest cerc au luat parte preoții cercului Vișoara, protopopiatul Turda: pâr. Vincențiu Orășan, pr. T. Drăgoiu-Suatu, și pr. local Virg. Șeu-leanu.

Serviciul divin a început la ora 9, și s'a oficiat în sobor de către preoții participanți.

Răspunsurile la Utrenie le-au dat cântăreții bisericii, iar la Sf. Liturghie, corul mixt al tinerimei școlare din Sopor.

Programul a fost întocmit pentru combaterea sectarismului încuibat și aici în parohie.

După citirea Sf. Evanghelii dela Liturghie, a vorbit pâr. Vincențiu Orășan din Vișoara, despre însemnătatea și cinstirea sfinte cruci. La Priveghere a vorbit pâr. Teodor Drăgoiu din Suatu, despre însemnătatea și cinstirea sfintelor icoane, în contra rătăcirilor sectare.

Ambele predici au fost rostite foarte frumos, cu o mulțime de citate din Sf. Scriptură și mai multe pilde și exemple despre rostul cinstirii lor.

După masă s'a servit Vecernia la care de asemenea a luat parte foarte mult popor.

La Vecernie a vorbit ostașul Fărcaș, din Turda, despre Oastea Domnului, și îndeamnă pe toți cei însetați după cuvântul Domnului să se înroleze în „Oaste” și să fugă de uneltirile de tot felul ale sectarilor.

Printre cei prezenți aflându-se și niște adepți de-ai sectarilor, aceștia în urma întrebărilor și clarificărilor date de preoți, și-au plecat capetele,

spunând rușinați față de mulțime că ei au fost nelămuriți de unele citate din Sf. Scriptură.

Terminat fiind programul, preotul local mulțumește preoților participanți și ostașului Fărcaș, pornind fiecare spre casă cu convingerea că această Duminecă a fost o sărbătoare înălțătoare și o zi a sufletului.

T. D. PONOREANUL

INFORMAȚIUNI

Maiestatea Sa Regele la Sibiu.

Sâmbătă, 6 Oct., va fi punerea pietrii fundamentale a Edificiului Școlii Normale din Sibiu, solemnitatea va fi onorată și din partea M. Sale Regelui Carol II-lea. La aceasta solemnitate au fost invitați arhieriei Metropolitiei noastre. Episcopia noastră va fi reprezentată prin domnia Dr. Ioan Lupaș, prof. universitar și protopopul Romul Popa din Luduș. — Ne bucurăm, că în fine Arhiepiscopia, la stăruințele I. P. S. Mitropolit a ajuns să realizeze una din cele mai arzătoare dorinți.

Sfințirea bisericii noi din Huedin.

se va săvârși de către P. S. S. Dl Episcop Nicolae al Clujului, Duminecă la 14 Oct. 1934. Programul: Ora 17. În preziua zilei: Vecernie cu litie și Priveghere, urmată de procesiune dela capela ortodoxă la biserica nouă. Ora 8. Duminecă 14 Oct. c.: Sfințirea apei de către preoțimea tractuală. Ora 9. Primirea P. S. S. Domnului Episcop Nicolae al Clujului de către reprezentanții autorităților civile și bisericesti. Ora 10. Actul sfințirii bisericii și celebrarea Sf. Liturghii, urmată de predica Prea Sf. Sale și a preotului local. Răspunsurile la Sf. Liturghie le va da corul teologilor din Cluj. Ora 12. Defilarea conductului etnografic în față tribunei din Piața Unirei, secundată de muzica militară. Ora 12½. Recepții în sala festivă a primăriei. Ora 13. Masă comună. Ora 15. Mari sărbări populare. Seara conduct cu torțe. Ora 21. Concert religios (conferință) urmat de petrecere.

Moștenirea lui Gh. Bogdan-Duică.

Regretatul învățat a strâns în cursul unei vieți de lectură, enorm material informativ și documentar, cuprins în mii de fișe. Tot așa a lăsat o serie de studii și monografii schițate sau redactate în parte, cari au rămas în saltare.

Sperăm, că toată această moștenire prețioasă va fi dată în sama Universității noastre, care se va îngriji de catalogarea, cercetarea, utilizarea și transformarea ei în isvoare tipărite ale științei românești.

Remanierea Guvernului.

Săptămâna trecută d. Gh. Tătărescu, președintele Consiliului a procedat la o remaniere a cabinetului prin demisia prezintată M. S. Regelui. Ca de obicei, în lumea politică se căutau explicații și se făceau combinații numeroase. Premierul însă nu le-a dat răgaz să se întindă, căci noua formație ministerială fu repede întocmită, așa încât Marți seara a și depus legiuitul jurământ. Toți ministri vechi au rămas în guvern, afară de dl N. Titulescu, care se va declara după înapoierea din străinătate. Nou intrați sunt 4 subsecretari de stat și doi ministri fără portofoliu, printre

cari se găsesc și cei doi conducători ai *Agrului* anume dd. Valer Pop și Valer Roman.

Bibliografia lucrărilor lui Gh. Bogdan-Duică.

Defunctul savant a lăsat în urma lui o operă vastă și variată, cuprinsă în studii, monografii, excursii și în câteva mii de articole, risipite prin loate perioadele românești. Este o datorie a foștilor lui elevi să contribuie la întocmirea unei bibliografii amănunțite a acestei activități extraordinare. Abia când ea va fi publicată, se va putea vedea ce gigant al condeiului a fost Gh. Bogdan Duică.

Ce sunt sărbările dela Lugoj?

De săptămâni de zile se face reclamă în jurul acestor serbări, cari consistă în sfințirea catedralei unite, renovată și pictată de artistul bănățean ortodox Simionescu. Frumos lucru, nimic de zis. Ceeace ni se pare însă iezuitic este combinarea sfințirii cu congresul *Agrului*, la care să participe și M. S. Regele, care se știe nu vine acolo pentru „argații” papismului, ci pentru a cinsti Banatul românesc la târnosirea unei biserici românești. Deci pâr. I. Georgescu, cel gonit din postul de secretar al „Astrei”, să ne slăbească cu mistificările și săgețile din „Unirea”.

Acțiuni suspecte.

Ziarele anunță, că în programa analitică oficială a învăț. secundar, s'ar fi operat de către cineva suprimări neingăduite în materia religiei, așa cum fusese definitiv stabilită din partea comisiei speciale. Mai mult, s'ar fi scos din lecții diferențele între unele confesiuni, servindu-se anumite interese suspecte.

Profesorii de religie din Capitală ar trebui să controleze aceste afirmațiuni grave, spre a cunoaște adevărul și a reacționa energic.

Filmul și Biserica.

Să cere tot mai insistent de către preoți activi și mireni devotați, modernizarea mijloacelor de pastorație și misionarism, printre cari filmele religioase rulate în cinematografe portative, ar da rezultate surprinzătoare. Credem, că ar trebui mai întâi să se facă experiențe în câteva parohii, apoi problema să fie examinată serios de către Sf. Episcopii, în vederea unei soluții generale.

Biserica ortodoxă în Anglia și Belgia.

În orașul Londra sunt două biserici ortodoxe: una greacă și alta rusă. Întrucât mulți englezi au început să treacă la ortodoxie, s'a înființat o nouă parohie ortodoxă, unde

se face serviciul divin în limba engleză.

De asemenea în orașul Amay din Belgia s'a înființat o parohie ortodoxă franceză, pentru ortodoxii proveniți din catolicism sau protestantism și cari vorbesc franțuzește.

Dumnezeu lucrează prin misiionarii săi, pentru realizarea universalității Bisericii, care trebuie să fie una, sobornicească și apostolească!...

Moartea unei preotese. Eugenia Dragota soția tinărului preot Valer Dragota din Valca-Largă, în etate abia numai de 23 ani, după o fericită căsătorie de 3 ani, în scurte și grele suferințe a încetat din viață, lăsând în urma sa un soț cu inima sfâșiată de durere și 2 copilași, dintre cari cel mai mic abia numai de 3 luni. Înormântarea a fost făcută în ziua de 18 Septembrie în Luduș, fiind adusă aici la Infirmeria comunală spre îngrijire medicală, unde a și încetat din viață. Serviciul înormântării a fost oficiat de P. O. protopopul Romul Popa, asistat de preoții: Oniș-Ațintiș, Stan-Chețani, Macavei-Sân-iacob, Popeanș-Zau, Moldovan-Petrilaca, Lazar-Grindeni și Giurgea-Sânger. Cântările au fost executate de preoți. La sfârșit, pâr. protopop Romul Popa din Luduș în fața unui public numeros rostește un panegiric mișcător, prin care mângăie pe îndureratul preot, în lacrimile asistenței, îndrumându-l la încredere neclintită în Domnul îndurărilor. Pr. Gh. Stan.

Pentru studentele ortodoxe. Societatea ortodoxă națională a femeilor române are un număr de locuri, la Căminul sncietății din Bucărești, strada Pricipatele-Unite 63, pentru studente ortodoxe, unde vor avea toată întreținerea: (hrană, spălat) pentru suma de 2000 lei lunar, dacă locuiesc 2—3 studente într'o cameră, — și 1600 lei lunar, dacă locuiesc mai mult de 3 studente într'o cameră. — Studentele vor avea asistență medicală în cămin și vor asista la serviciile religioase ce se oficiază zilnic în capela institutului. Fostele eleve ale institutelor Societății ortodoxe din capitală și provincie, având certificat de școală unde au învățat, vor avea reducere la suma de 2000 lei.

Mulțumită publică. Exprimăm adânci mulțumiri tuturor cari, în durerea ce am încercat pentru pierderea neuitatului nostru Procopiu Costea, f. paroh în Ighiel, ni-au adus mângăiere și ni-au arătat simpatia lor. În special aducem mulțumirile noastre Onoratei Preoțimi, care, sub conducerea P. O. D. Prof. tractual Alex. Baba și Preot. Fl. Rusan, a săvârșit duioasa și înălțătoarea ceremonie a înormântării, și membrilor corului bis. din Alba-Iulia de sub conducerea dlui Volosin. — Asemenea exprimăm recunoștință tuturor aceluora cari, în frunte cu dl f. Ministru Dr. Ioan Pop, au ținut să însoțească în ultimul său drum pe scumpul nostru decedat, — precum și celor ce ne-au comunicat în scris condolențele lor. *Jalnica familie.*

BIBLIOGRAFIE

Autorii cari doresc să li se anunțe lucrările și să li se facă recenzii sunt rugați a trimite câte un exemplar la redacție, însă pe numele directorului nostru.

St. Bezdechi, Teoria pedepselor viitoare la Platon și Ioan Gură de aur. Cluj. 1934. Extras din Anuarul Institutului de studii clasice. 36 pagini, format 8.

Învățatul profesor al Universității din Cluj, perfect orientat în literaturile clasice, ne-a surprins de câțiva ani cu o serie de contribuții valoroase din domeniul teologiei ortodoxe. Ca o continuare a lor, dl Bezdechi ne oferă acum un studiu interesant din domeniul eschatologiei creștine, căutând să demonstreze influențele platoniene din opera sf. Ioan gură de aur. O problemă destul de dificilă, pe care, recunoaștem, numai un om de pregătire dsale o putea ataca. Este adevărat, că ni se dă aproape numai o schiță, autorul făgăduind să revină. Dar, chiar în forma aceasta, cititorul își dă seama, că de fapt, marcele părinte bisericesc a acceptat câteva din ideile ilustrului filosof păgân, în ce privește teoria pedepselor viitoare. Anume el susține următoarele principii: a) trebuie să ne ferim mai mult a face nedreptatea, decât a o suferi; b) fiecare trebuie să se sitească, atât în viața particulară, cât și cea publică, să fie mai degrabă bun, decât să pară numai; c) un om care s'a făcut vinovat de o crimă sau greșală, trebuie să fie pedepsit, pentru binele lui; d) cel mai mare bun, după acela de a fi un om drept, este să devii un om drept, după ce ți-ai ispășit vina prin pedeapsă. Aceste principii sunt la fel și în creștinism, dar în deosebi la Sf. Ioan gură de aur. În ce privește mai ales pedepsele, acesta stabilește numai trei principii: a) este o fericite să fi pedepsit pentru păcatele săvârșite; b) este bine pentru noi să fim pedepsiți încă aici pe pământ; c) este un rău a păcătui, iar nu a fi pedepsit, căci răul te desparte de Dumnezeu, iar pedeapsa te apropie de El.

Forma în care sunt expuse aceste principii arată influența netăgăduită a lui Platon. Nouă este la Chrisostom doar ideia *conștiinței creștine*, care îndeamnă pe cel vinovat să primească pedeapsa, în așa fel, încât să-i simtă necesitatea din punct de vedere moral.

Dl Bezdechi insistă asupra „*contabilității pedepselor*“, făcând o paralelă între cei doi gânditori și stabilind apropierea evidente. Pe când întemeietorul Academiei susține, că

oamenii sunt pedepsiți pentru relele lor în cealaltă lume, marii nelegiuși fiind osândiți la pedeapsă eternă, iar cei mijlocii având puțința unei purificări prin suferințele la cari sunt supuși dincolo, deci un fel de Purgator catolic. Strălucitul patriarh în schimb susține că sunt trei categorii de păcătoși: a) cei pedepsiți numai pe lumea aceasta, b) cei pedepsiți pe lumea cealaltă, c) cei pedepsiți și aici și dincolo. O a patra categorie de oameni, cari să nu fie pedepsiți nici aici nici dincolo — *nu există* — afirmă Sf. Chrisostom. El mai învață, că este o deosebită grație divină să-ți poți ispăși păcatele, măcar în parte, *aici pe pământ*. De ce? Pentru că, pedeapsa de aici micșorează pe cea de dincolo. Iar aici pe pământ păcatele se pot ispăși prin rugăciune, pocăință, milostenie și deprinderi duhovnicești.

Spațiul nostru e prea redus, spre a întinde acest rezumat. Atragem însă atențiunea profesorilor dela Academiiile noastre teologice, cari sunt datori să se ocupe de acest studiu atât de prețios. La fel socotim, că Sf. Sinod și membrii lui individual ar trebui să facă apel serios și real la cultura profesorului Bezdechi, care poate da lucruri de valoare pentru literatura noastră bisericească. Vom fi oare auziți? I. M.

Pr. Petre Vintilescu, Preotul în fața chemării sale de păstor al sufletelor. Capitole de Teologie pastorală. București. 1934. Un volum de 295 pag. Prețul Lei 90. Lucrare serioasă asupra căreia vom reveni.

Revista Teologică Nr. 9—10. Director: Prof. N. Colan, Sibiu. Sumarul cuprinde studii, articole, cronici și însemnări de N. Colan, S. Căndea, Gh. Ciuhandu, Arh. Morușca, † Gh. B. Bogdan Duică, Fl. Mureșanu, Il. Felea, C. Zoican, Gr. Marcu ș. a. Remarcăm pentru importanța lor, studiul regretatului Gh. Bogdan Duică despre procesul lui Simeon Bărnuțiu și cel al pâr. Ciuhandu despre marele prigonitor al ortodoxiei Episcopul S. Vulcan dela Oradea. *Revista Teologică* ar trebui să se găsească pe masa fiecărui preot.

Revista Ilustrată. An. I. Nr. 8. Sibiu. Director Nic. Colan. Și acest număr se prezintă în condiții tehnice și redacționale din cele mai bune. Colaboratorii sporesc prin condeie tinere și promițătoare. Lectura selectă și edificativă. Clișee variate, numeroase și interesante. Numărul acesta are un articol de pomenire închinat mult regretatului Gh. Bogdan Duică, a cărui fotografie reușită împodobește coperta revistei. Tot aici găsim și chipul spitalului din Reghin și al donatorului ei Dr. Eugen Nicoară.

AVIZ!

Se aduce la cunoștința Onor. Preoțimi, că au apărut **CĂRȚILE DE RELIGIE PENTRU ȘCOALELE PRIMARE**

Clasa I costă 12 Lei.

Clasa III costă 14 Lei.

Clasa II costă 12 Lei.

Clasa IV costă 14 Lei.

Se pot comanda la dl Prof. A. BUZDUG, Cluj, str. Bădescu 20. Bani se trimit înainte. — Cumpărătorilor li se dă rabatul convenit.

Nr. 5944/1934.

AVIZ

Cucernicii preoți cari au împlinit în timpul dela 1 Aprilie 1934 la 31 Martie 1935, un nou termen de gradatie, adica ani 5, 10, 15 sau 20 de serviciu, vor cere acordarea noii gradatii dela Consiliul eparhial anexând la cerere atestatul de serviciu cu date precise asupra timpului servit.

Termenul pentru înaintarea acestor cereri este ziua de 20 Oct. 1934. Cluj, la 25 Septembrie 1934.

Consiliul eparhial

Nr. 575—1934.

(19) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Costeni, din protopopiatul Lăpuș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „*Renașterea*“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
 2. Sesiune parohială completă, înscrisă în Cartea funduară.
 3. Drept de lemne în compose-sorat.
 4. Stolele indatinate și satorite în procesul verbal din 9 Sept. 1934.
- În lipsă de casă parohială, deocamdată se va îngriji preotul de casă. Reflectanții la acest post își vor înainta cererea cu documentele prescise subsemnatului oficiu și cu prealabila încuviințare se pot prezenta în parohie, pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții vor prezenta act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru, fără care nu vor fi luați în lista de candidare.

Tg.-Lăpușului, la 24 Sept. 1934.

În înțelegere cu Consiliul parohial.
Ștefan Gheție, protopop.

Nr. 365—1934 pp.

(18) 2—3

CONCURS

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „*Renașterea*“ pentru postul de paroh în parohia de clasa I. Teiuș, din protopopiatul Aiud.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat, conform calificăției și anilor de serviciu.
2. Sesiune parohială de 28 jug., teren arător de calitate bună, în hotarul comunei Rădești.
3. Casă parohială nou zidită, cu grădină de 1200 stj.
4. Onorarii stolare benevole, conform uzului.

Concurenții admiși vor întruni condițiunile legale stabilite în Regulamentul pentru parohii în vigoare, având a-și înainta cererile legal întocmite Oficiului protopopesesc și, pe lângă autorizația legală, se vor prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

La cererea de candidare se va alătura și actul de învoire al P. Sf. Episcop.

Teiuș, la 12 Septembrie 1934.

Oficiul protopopesesc ort. rom. din Aiud în înțelegere cu Cons. par. din Teiuș.

Dr. Oct. Acelenescu, Iosif Pop, notar. protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.